

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดสรรงบประมาณ
งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉิน
หรือจำเป็นให้แก่จังหวัด

จัดทำโดย นายพุทธพงษ์ สุริยะสิงห์
รหัส 9956

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 99
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2567
ลิขสิทธิ์ของสำนักงาน ก.พ.

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดสรรงบประมาณ
งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นให้แก่จังหวัด

จัดทำโดย นายพุทธพงษ์ สุริยะสิงห์
รหัส 9956

หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 99
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2567

รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

สำนักงาน ก.พ.

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตร
นักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม ของสำนักงาน ก.พ.

นายชาญเชาวน์ ไชยานุกิจ
อาจารย์ที่ปรึกษา

นางระรินทิพย์ ศิโรรัตน์
อาจารย์ที่ปรึกษา

นายอารักษ์ พรหมณี
อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study) เรื่อง **“การพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดสรรงบประมาณ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นให้แก่จังหวัด”** ซึ่งในการกำหนดประเด็นการศึกษาให้ความสำคัญกับการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐที่มุ่งเน้นการพัฒนาที่ยืด “ประชาชนเป็นศูนย์กลางและการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน” ภายใต้วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยที่มุ่ง **“เป็นองค์กรชั้นนำในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่”** โดยสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยมีภารกิจในการประสานการแปลงยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ในระดับชาติไปสู่การบริหารงานแบบบูรณาการในจังหวัด ตลอดจนการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารราชการส่วนภูมิภาคในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด และการเสนองบประมาณของจังหวัด โดยมีหน่วยงานระดับภูมิภาคของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย คือ สำนักงานจังหวัด ทั้ง 76 จังหวัด เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนด้านแผน และประสานการดำเนินการขอรับการจัดสรรงบประมาณในลักษณะพื้นที่ (Area-Based Approach) ทั้งหมดของจังหวัดรวมถึงการขอรับการจัดสรรจากแหล่งงบประมาณต่างๆ

จากการศึกษาพบว่า กระบวนการในการเสนอโครงการและการจัดสรรงบประมาณ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นในอำนาจรองนายกรัฐมนตรีให้แก่จังหวัดซึ่งดำเนินการภายใต้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการกำกับและติดตามการปฏิบัติราชการในภูมิภาค พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณรายจ่ายงบกลางรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น พ.ศ. 2562 ถือเป็นช่องทางในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนที่สนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว ตรงจุด เป็นรูปธรรมและชี้วัดได้ อย่างไรก็ตาม การดำเนินการในปัจจุบันยังปรากฏสภาพปัญหาสำคัญใน 2 กระบวนการ คือ

1. กระบวนการสำรวจความต้องการและการเสนอโครงการของจังหวัด : ในการสำรวจความต้องการและการเสนอโครงการของจังหวัดยังขาดการมีส่วนร่วมกับประชาชนผ่านกระบวนการประชาคม ประกอบกับการเสนอโครงการมีห้วงเวลาจำกัด ส่งผลให้การจัดทำและเสนอโครงการของจังหวัดในบางโครงการไม่มีความพร้อมด้านเอกสาร และไม่สามารถดำเนินการได้เมื่อได้รับงบประมาณเนื่องจากการต่อต้านจากประชาชน

2. กระบวนการจัดสรรงบประมาณ : จากแนวทางปฏิบัติในปัจจุบัน กระบวนการโอนจัดสรรงบประมาณมีความซับซ้อนและล่าช้า กล่าวคือ สำนักงบประมาณโอนงบประมาณให้สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย และสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยจะโอนงบประมาณต่อให้จังหวัดผ่านสำนักงานจังหวัด ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนเร่งด่วนของประชาชน และเมื่อจัดสรรงบประมาณผ่านสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยส่งผลให้เกิดสินทรัพย์ที่มิใช่ภารกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยในระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) จำนวนมาก

จากข้อเท็จจริงและสภาพปัญหาที่ปรากฏในปัจจุบัน ผู้ศึกษาจึงเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายเรื่อง **“การพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดสรรงบประมาณ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นให้แก่จังหวัด”** ที่มุ่งปรับปรุงแนวทางปฏิบัติใน 2 กระบวนการ ได้แก่ กระบวนการที่ 1 : การสำรวจ

ความต้องการและเสนอโครงการของจังหวัดที่นำหลักการ One Plan มาปรับใช้ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล พ.ศ. 2562 และกระบวนการที่ 2 : การจัดสรรงบประมาณให้จังหวัด ที่มุ่งปรับปรุงแนวทางการโอนจัดสรรงบประมาณ โดยให้สำนักงานงบประมาณโอนจัดสรรตรงไปที่จังหวัดแทนการจัดสรรผ่านสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยเนื่องจากจังหวัดเป็นผู้เสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณ และมีสถานะเป็นหน่วยรับงบประมาณตามกฎหมายซึ่งสามารถขอรับการจัดสรรงบประมาณและเป็นหน่วยเบิกจ่ายได้โดยตรง ดังนั้น เพื่อให้สามารถปรับปรุงกระบวนการข้างต้นได้อย่างเป็นรูปธรรม ผู้ศึกษาจึงจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดสรรงบประมาณ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นให้แก่จังหวัด จำนวน 2 แนวทาง ได้แก่ 1) ข้อเสนอในการปรับปรุงระเบียบ/นโยบาย/หลักเกณฑ์ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และ 2) ข้อเสนอในการพัฒนาองค์ความรู้ของบุคลากรของกระทรวงมหาดไทย รายละเอียด ดังนี้

1) **ข้อเสนอในการปรับปรุงระเบียบ/นโยบาย/หลักเกณฑ์ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี** : เพื่อให้การเสนอโครงการของจังหวัดมีประสิทธิภาพและสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนควรมีการปรับปรุง **หลักเกณฑ์ของสำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี** ในการเสนอโครงการและการจัดสรรงบประมาณ โดยให้นำกรอบหลักการ One Plan ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล พ.ศ. 2562 มาบรรจุเป็นเงื่อนไขเพิ่มเติมในการเสนอโครงการ และการแก้ไขแนวทางให้สำนักงานงบประมาณสามารถจัดสรรงบประมาณตรงไปยังจังหวัดที่เป็นหน่วยรับงบประมาณตามกฎหมายอยู่แล้ว ซึ่งจะช่วยสร้างความร่วมมือให้กับจังหวัด ลดขั้นตอนและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ที่เกิดจากงบประมาณดังกล่าว

2) **ข้อเสนอในการพัฒนาองค์ความรู้ของบุคลากรของกระทรวงมหาดไทย** : การปรับปรุงแนวทางในการพัฒนาองค์ความรู้ของบุคลากรถือเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานเพราะบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาของพื้นที่ ได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน การถ่ายทอดองค์ความรู้จากจังหวัดที่ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Best Practice) และการจัดอบรมให้กับนายอำเภอและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการดำเนินการทั้งระบบ

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงคาดหวังว่าข้อเสนอแนะในรายงานการศึกษาส่วนบุคคล เรื่อง “การพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดสรรงบประมาณ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นให้แก่จังหวัด” จะสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม เพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างรวดเร็วตรงจุดและสนองต่อความต้องการของพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำรายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study) เรื่อง “การพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดสรรงบประมาณ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นให้แก่จังหวัด” สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม (นบส.1) เนื่องจากได้รับความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา นายชาญเชาวน์ ไชยานุกิจ ที่ให้คำแนะนำ ปรึกษา ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง รวมทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์อารักษ์ พรหมณี และอาจารย์ระรินทิพย์ ศิโรรัตน์ ที่ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ระหว่างการนำเสนอความก้าวหน้าที่ทำให้สามารถปรับปรุงการจัดทำรายงานการศึกษาให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูง และขอขอบพระคุณท่านวิทยากรในหลักสูตรทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้และแนวคิดใหม่ ๆ ในการบริหาร ตลอดจนขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของวิทยาลัยนักบริหารสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนที่ได้ให้การสนับสนุนการเรียนรู้อันนี้ นบส.1 รุ่น 99 ในทุกมิติด้วยความอบอุ่นยิ่ง

นอกจากนี้ ผู้ศึกษายังขอขอบพระคุณผู้บังคับบัญชาาระดับสูงของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยที่ได้คัดเลือกและอนุมัติให้เข้ารับการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม (นบส.1) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 รุ่นที่ 99 ซึ่งถือว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำงานในตำแหน่งนักบริหารสูง ทั้งในมิติด้านการบริหารให้มีความพร้อมทางด้านภาวะผู้นำ เพิ่มขีดความสามารถด้านการบริหาร สร้างการปรับเปลี่ยนกระบวนการทางความคิด และเพิ่มพูนความรู้ในวิชาสาขาต่าง ๆ รวมทั้งขอขอบคุณผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรฯ นบส.1 รุ่น 99 จากทุกส่วนราชการในมิตรภาพที่ดีตลอดระยะเวลาการฝึกอบรม

สุดท้ายนี้ ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดสรรงบประมาณ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น และการบริหารสินทรัพย์ที่เกิดขึ้นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อพื้นที่และสามารถแก้ไขปัญหาเร่งด่วน จำเป็น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พุทธพงษ์ สุริยะสิงห์

1 พฤษภาคม 2567

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	
1.1 การวิเคราะห์บริบทและทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ	1
1.2 ตำแหน่งรองอธิบดีที่เป็นเป้าหมาย	2
1.3 กำหนดวิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	2
2. ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ	
2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา	4
2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย	13
2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ	19
3. แผนพัฒนาตนเอง	
3.1 การวิเคราะห์ตนเอง	21
3.2 การวางแผนพัฒนาตนเอง	22
3.3 ผลการพัฒนาตนเอง	23
บรรณานุกรม	36
ประวัติผู้เขียนรายงานการศึกษาส่วนบุคคล	37

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 การจัดสรรงบประมาณ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อ
กรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นในอำนาจของรองนายกรัฐมนตรี

6

สารบัญภาพ

แผนภาพที่ 1	กรอบวิสัยทัศน์ตำแหน่งเป้าหมาย	3
แผนภาพที่ 2	กลไกบกลางรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น	4
แผนภาพที่ 3	การเสนอโครงการ	7
แผนภาพที่ 4	การจัดสรรงบประมาณ	8
แผนภาพที่ 5	การดำเนินการและสภาพปัญหา : การสำรวจความต้องการและ การเสนอโครงการของจังหวัด	10
แผนภาพที่ 6	การดำเนินการและสภาพปัญหา : การจัดสรรงบประมาณให้จังหวัด	11
แผนภาพที่ 7	การปรับปรุงกระบวนการ	13
แผนภาพที่ 8	การจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาพื้นที่	14
แผนภาพที่ 9	การปรับปรุงกระบวนการจัดสรรงบประมาณตรงไปยังจังหวัด	15
แผนภาพที่ 10	ข้อเสนอเชิงนโยบาย	16
แผนภาพที่ 11	แนวทางการพัฒนาองค์ความรู้	18

1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

2. ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยมีภารกิจเกี่ยวกับการประสานการแปลงยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชาติไปสู่การบริหารงานแบบบูรณาการในจังหวัด ตลอดจน การส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารราชการส่วนภูมิภาคในการจัดทำยุทธศาสตร์ การพัฒนาจังหวัด และงบประมาณของจังหวัด ตลอดจนประสานการพัฒนาในระดับพื้นที่การติดตามและประเมินผลการบริหารและพัฒนาจังหวัด

ดังนั้น สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยจึงมีหน้าที่สำคัญในการสนับสนุนการดำเนินการของจังหวัด โดยมีหน่วยงานระดับภูมิภาคของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย คือ สำนักงานจังหวัด ทั้ง 76 จังหวัด ซึ่งมีภารกิจสำคัญด้านแผน คือ แปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับชาติไปเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดในพื้นที่ และจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด/แผนปฏิบัติราชการประจำปี ดำเนินการตามแผนกำกับและติดตามผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์นโยบาย และแผนพัฒนาจังหวัด ตลอดจน เป็นหน่วยงานประสานการดำเนินการขอรับการจัดสรรงบประมาณในลักษณะพื้นที่ (Area-Based Approach) ทั้งหมดของจังหวัด รวมถึงการขอรับการจัดสรรจากแหล่งงบประมาณต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง งบกลางรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ซึ่งเป็นงบประมาณที่จัดสรรให้จังหวัดนำไปแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจำเป็น ซึ่งไม่สามารถดำเนินการได้โดยใช้งบประมาณปกติจากแหล่งอื่นๆ และการศึกษาในครั้งนี้ได้ให้ความสำคัญ

แผนภาพที่ 2 กลไกงบกลางรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น

กับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ด้วยกลไกงบกลางรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ซึ่งเป็นแหล่งงบประมาณและช่องทางในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างตรงจุด รวดเร็วและเป็นรูปธรรมชี้วัดได้ชัดเจน โดยการศึกษาจะต้องทำความเข้าใจระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กระบวนการทั้งระบบตั้งแต่การเสนอโครงการระดับพื้นที่ การจัดสรรงบประมาณและการบริหารสินทรัพย์ ตลอดจนสภาพปัญหาในการดำเนินการที่เกิดขึ้น รายละเอียดดังนี้

2.1.1 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น และลักษณะโครงการของจังหวัดที่สามารถขอรับการจัดสรร : ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการกำกับและติดตามการปฏิบัติราชการในภูมิภาค พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณรายจ่าย งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น พ.ศ. 2562 กำหนดให้รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย มีอำนาจในการอนุมัติการจัดสรรเงินงบประมาณ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นให้แก่หน่วยงานของรัฐในวงเงินรวมไม่เกินเก้าร้อยล้านบาทต่อปีเพื่อดำเนินการ ดังนี้

- (1) เพื่อป้องกันหรือแก้ไขปัญหาสถานการณ์อันมีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือความมั่นคงของรัฐ
- (2) เพื่อการเยียวยาหรือบรรเทาความเสียหายจากภัยพิบัติสาธารณะร้ายแรง
- (3) เพื่อเป็นรายจ่ายที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณไว้แล้วแต่จำนวนไม่เพียงพอ และมีความจำเป็นเร่งด่วนของรัฐต้องใช้จ่ายหรือก่อนนี้ผู้กักเงินงบประมาณโดยเร็ว
- (4) เพื่อเป็นรายจ่ายที่ไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณ แต่มีภารกิจจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการและต้องใช้จ่ายหรือก่อนนี้ผู้กักเงินงบประมาณโดยเร็ว

ในส่วนของจังหวัด มีการกำหนดสัดส่วนงบประมาณตามความเหมาะสมเพื่อสนับสนุนให้มีการเร่งรัด ช่วยเหลือ ส่งเสริมระบบการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ ตลอดจนให้การปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ของจังหวัด ดำเนินการไปด้วยความคล่องตัว มีประสิทธิภาพ สามารถสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ โดยไม่มีอุปสรรคด้านกลไกการบริหารราชการ โดยให้รองนายกรัฐมนตรีรวมถึงรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย (ให้กำกับและติดตามการปฏิบัติราชการในภูมิภาค) มีอำนาจในการอนุมัติการจัดสรรเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นภายในวงเงินตามที่คณะกรรมการกำกับและติดตามการปฏิบัติราชการในภูมิภาคกำหนดให้แก่จังหวัดในกรณีที่พบว่ามี ความจำเป็นต้องได้รับจัดสรรงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน หากไม่ดำเนินการแล้วจะเกิดความเสียหายและมีผลกระทบต่อประโยชน์สุขของประชาชนในพื้นที่ โดยมีลักษณะโครงการที่สามารถขอรับการ จัดสรรงบประมาณ ดังนี้

- (1) ต้องเป็นโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วนหรือจำเป็นหากไม่ดำเนินการแล้ว จะเกิดความเสียหายและมีผลกระทบต่อประโยชน์สุขของประชาชนในพื้นที่
- (2) เป็นโครงการที่มีความพร้อมครบถ้วนสามารถดำเนินการได้ทันที
- (3) ไม่ซ้ำซ้อนกับการดำเนินงานที่ได้รับการสนับสนุนจากงบประมาณปกติ หรือ งบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัดตามแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของ จังหวัด/กลุ่มจังหวัด รวมทั้งงบฉุกเฉินเร่งด่วนของจังหวัด
- (4) เป็นโครงการที่ไม่ผูกพันงบประมาณปีต่อไป

โดยข้อมูลของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย แสดงให้เห็นว่า จังหวัดได้รับการจัดสรรงบประมาณ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นในอำนาจของรองนายกรัฐมนตรี 5 ปี ย้อนหลัง (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2566) จำนวนทั้งสิ้น 5,937 โครงการ งบประมาณ 6,591,780,107.48 บาท จำแนกปีงบประมาณและกลุ่มจังหวัด ดังนี้

กลุ่มจังหวัด	ปีงบประมาณ					หมายเหตุ
	2562	2563	2564	2565	2566	
	867 รายการ	1,325 รายการ	1,071 รายการ	1,730 รายการ	944 รายการ	
ภาคกลางตอนบน	65,313,988.00	69,527,270.00	71,066,260.00	154,798,303.00	62,988,165.34	
ภาคกลางปริมณฑล	48,545,560.00	47,630,940.00	36,210,762.00	66,345,407.00	45,145,124.26	
ภาคกลางตอนล่าง 1	44,289,565.00	137,009,134.00	62,625,204.00	137,879,050.00	89,060,280.00	
ภาคกลางตอนล่าง 2	48,733,599.00	33,269,500.00	29,572,681.00	49,992,008.05	22,884,788.00	
ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	44,918,574.51	36,989,158.00	53,990,421.00	106,560,960.88	50,679,151.00	
ภาคใต้ฝั่งอันดามัน	66,502,124.00	184,671,400.00	105,614,660.00	209,836,143.34	166,287,300.00	
ภาคใต้ชายแดน	41,059,319.00	39,335,300.00	44,459,480.00	82,316,631.00	40,639,600.00	
ภาคตะวันออก 1	40,050,542.42	31,755,077.00	51,138,380.00	79,457,619.75	38,544,711.00	
ภาคตะวันออก 2	46,426,313.00	98,395,800.00	63,534,482.21	122,501,220.00	97,163,170.00	
ภาคตะวันออก เฉิงเหนือตอนบน 1	39,556,643.10	38,463,020.00	72,766,414.00	127,241,750.00	54,865,800.00	
ภาคตะวันออก เฉิงเหนือตอนบน 2	68,679,065.68	139,493,400.00	62,780,644.00	157,248,100.00	75,434,000.00	
ภาคตะวันออก เฉิงเหนือตอนกลาง	67,147,378.82	46,999,137.50	50,571,468.00	67,137,495.86	47,832,888.00	
ภาคตะวันออก เฉิงเหนือตอนล่าง 1	48,265,878.62	47,925,762.00	55,004,798.30	82,472,483.06	48,691,750.00	
ภาคตะวันออก เฉิงเหนือตอนล่าง 2	69,958,525.00	100,140,820.00	75,841,004.00	89,698,000.00	59,449,530.00	
ภาคเหนือตอนบน 1	27,380,200.00	139,146,538.91	74,332,236.00	215,060,125.00	113,033,247.36	
ภาคเหนือตอนบน 2	50,549,636.00	51,086,623.79	68,312,552.00	135,074,876.81	46,322,422.13	
ภาคเหนือตอนล่าง 1	40,505,838.39	47,262,500.00	47,537,764.00	63,025,885.10	48,187,600.96	
ภาคเหนือตอนล่าง 2	55,715,272.00	59,952,236.56	65,276,390.00	122,298,070.77	62,339,209.00	
รวมทั้งสิ้น	913,598,022.54	1,349,053,617.76	1,090,635,600.51	2,068,944,129.62	1,169,548,737.05	

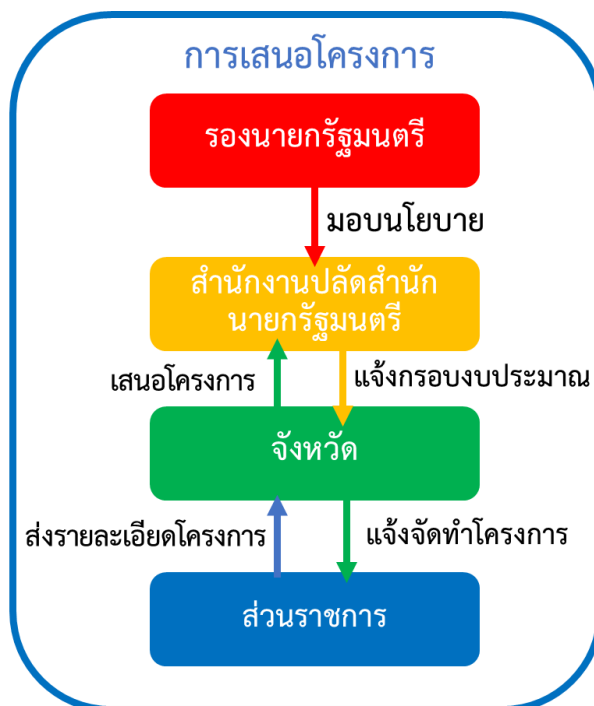
ตารางที่ 1 การจัดสรรงบประมาณ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นในอำนาจของรองนายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ : งบประมาณดังกล่าวไม่รวมงบประมาณเหลือจ่าย/ยกเลิกโครงการที่ส่งคืนสำนักงานงบประมาณแล้ว

2.1.2 กระบวนการเสนอโครงการในระดับจังหวัด : จังหวัดดำเนินการภายใต้แนวทางข้อ 17 และ 18 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีด้วยการกำกับและติดตามการปฏิบัติราชการในภูมิภาค พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้รองนายกรัฐมนตรีมีอำนาจในการอนุมัติการจัดสรรเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบกลาง รายการเงินสำรองจ่าย เพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นให้แก่หน่วยงานของรัฐเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน หากไม่ดำเนินการแล้วจะเกิดความเสียหายและมีผลกระทบต่อประโยชน์สุขของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งทางสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้กำหนดแนวทางการดำเนินการเสนอโครงการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 นายกรัฐมนตรีมีคำสั่งมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีกำกับติดตามการปฏิบัติราชการในภูมิภาค โดยมีรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายกำกับและติดตามการปฏิบัติราชการในเขตตรวจราชการแต่ละเขต

ขั้นตอนที่ 2 คณะกรรมการกำกับและติดตามการปฏิบัติราชการในภูมิภาค (กกภ.) เห็นชอบกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. งบกลาง รายการสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นของรองนายกรัฐมนตรี ที่ได้รับมอบหมายการกำกับและติดตามการปฏิบัติราชการในภูมิภาคเขตตรวจราชการแต่ละเขต

แผนภาพที่ 3 การเสนอโครงการ

ขั้นตอนที่ 3 รองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายการกำกับและติดตามการปฏิบัติราชการในภูมิภาคตามเขตตรวจราชการแต่ละเขตกำหนดหลักเกณฑ์การเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นในอำนาจของรองนายกรัฐมนตรี

ขั้นตอนที่ 4 สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแจ้งจังหวัดเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นในอำนาจของรองนายกรัฐมนตรี พร้อมทั้งเชิญประชุมคณะทำงานกลั่นกรองแผนงาน/โครงการเพื่อพิจารณาถ่วงน้ำหนักโครงการ ที่จังหวัดเสนอ

ขั้นตอนที่ 5 จังหวัดพิจารณาแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนงาน/โครงการพร้อมทั้งรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง และรวบรวมและจัดลำดับความสำคัญแผนงาน/โครงการดังกล่าว เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นในอำนาจของรองนายกรัฐมนตรี

ขั้นตอนที่ 6 คณะทำงานกลั่นกรองแผนงาน/โครงการ พิจารณาถ่วงน้ำหนักความเหมาะสมและความจำเป็นในการใช้จ่ายเงินของแผนงานหรือโครงการ รวมทั้ง ความถูกต้องตามระเบียบหลักเกณฑ์ แล้วจัดทำความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติการจัดสรรเงินงบประมาณ

ขั้นตอนที่ 7 จังหวัดเข้าร่วมการประชุมคณะทำงานกลั่นกรองแผนงาน/โครงการเพื่อชี้แจงเหตุผลความจำเป็นและความพร้อมในการพิจารณาขอรับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นในอำนาจของรองนายกรัฐมนตรี

2.1.3 กระบวนการจัดสรรงบประมาณ : โครงการของจังหวัดที่ได้รับการอนุมัติแล้ว สำนักงบประมาณจะดำเนินการจัดสรรผ่านสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย โดยมีกระบวนการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรี ฯ ให้ความเห็นชอบและอนุมัติการจัดสรรเงินงบประมาณให้แก่จังหวัด ภายในกรอบวงเงิน ที่คณะกรรมการกำกับและติดตามการปฏิบัติราชการในภูมิภาคกำหนด

ขั้นตอนที่ 2 สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีโดยผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ในฐานะฝ่ายเลขานุการของรองนายกรัฐมนตรีและ/หรือรัฐมนตรี ฯ แจ้งผลการอนุมัติโครงการให้สำนักงบประมาณเพื่อวิเคราะห์ความเหมาะสมของกรอบวงเงินและอนุมัติจัดสรรงบประมาณ

ขั้นตอนที่ 3 สำนักงบประมาณ วิเคราะห์ความเหมาะสมและอนุมัติจัดสรรงบประมาณ รายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นในอำนาจของรองนายกรัฐมนตรี ผ่านสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย และแจ้งสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีรับทราบผลการพิจารณาอนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นในอำนาจของรองนายกรัฐมนตรีในการกำกับและติดตามการปฏิบัติราชการแต่ละภาค

แผนภาพที่ 4 การจัดสรรงบประมาณ

ขั้นตอนที่ 4 สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแจ้งจังหวัดรับทราบการอนุมัติจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ... งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นในอำนาจของรองนายกรัฐมนตรี ในการกำกับและติดตามการปฏิบัติราชการแต่ละภาคเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่

ขั้นตอนที่ 5 จังหวัดอนุมัติโครงการที่ได้รับการอนุมัติจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. งบกลาง และดำเนินการให้แล้วเสร็จตามหลักเกณฑ์และแนวทางต่อไป พร้อมทั้งรายงานความคืบหน้าการดำเนินโครงการให้กับสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ต่อไป

2.1.4 กระบวนการบริหารสินทรัพย์ : การบริหารสินทรัพย์ดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 กฎกระทรวงการที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2563 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 เนื่องจากงบประมาณจัดสรรผ่านสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยไปยังสำนักงานจังหวัด ส่งผลให้สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยต้องเป็นหน่วยในการดำเนินการบริหารจัดการสินทรัพย์ รายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 รับรู้สินทรัพย์ในระบบ New GFMS Thai โดยสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย เมื่อตรวจรับพัสดุงวดสุดท้ายและสินทรัพย์อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานแล้ว

ขั้นตอนที่ 2 กรณีหน่วยดำเนินการประสงค์รับโอนสินทรัพย์ แยกเป็น 2 กรณี ดังนี้

**กรณีที่ 1 โอนสินทรัพย์ให้ส่วนราชการที่ใช้ระบบ New GFMS Thai
(ดำเนินการลำดับที่ 1-4)**

**กรณีที่ 2 โอนสินทรัพย์ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจ
(ดำเนินการลำดับที่ 1-6)**

โดยมีกระบวนการในการดำเนินการ ดังนี้

ลำดับที่ 1 ตรวจสอบระเบียบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องของสินทรัพย์ที่จะทำการโอน ดังนี้

1) ครุภัณฑ์ : การโอนครุภัณฑ์ที่ไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 สำนักงานจังหวัดขอนแก่นอนุมัติยกเว้นหรือผ่อนผันการปฏิบัติตามระเบียบกับกระทรวงการคลัง ตามหนังสือแนวทางที่สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การโอนสินทรัพย์ที่ได้จากการดำเนินโครงการตามงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นที่อยู่ในอำนาจของรองนายกรัฐมนตรี

2) อาคารและสิ่งปลูกสร้าง : การโอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง หน่วยดำเนินการจะต้องดำเนินการตามกฎหมายเกี่ยวกับที่ราชพัสดุให้ครบทุกขั้นตอนตามหนังสือแนวทางที่สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การโอนสินทรัพย์ที่ได้จากการดำเนินโครงการตามงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นที่อยู่ในอำนาจของรองนายกรัฐมนตรี

ลำดับที่ 2 กรมบัญชีกลางอนุมัติยกเว้นหรือผ่อนผันการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลัง สำนักงานจังหวัดจัดทำแบบฟอร์มตามกรมบัญชีกลางกำหนดโดยแจ้งหน่วยรับโอนสร้างรหัสในระบบ New GFMS Thai พร้อมลงนามในแบบฟอร์มที่กำหนด ในกรณีที่ไม่ต้องขออนุมัติยกเว้นหรือผ่อนผัน สำนักงานจังหวัดสามารถจัดทำแบบฟอร์มตามกรมบัญชีกลางกำหนดโดยแจ้งหน่วยรับโอนสร้างรหัสในระบบ New GFMS Thai พร้อมลงนามในแบบฟอร์มที่กำหนด

ลำดับที่ 3 สำนักงานจังหวัดแจ้งแบบฟอร์มตามที่กรมบัญชีกลางกำหนดพร้อมจัดส่งให้กรมบัญชีกลางเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ลำดับที่ 4 กรมบัญชีกลางแจ้ง สป.มท. ตรวจสอบการโอนสินทรัพย์ในระบบ New GFMS Thai และ สป.มท. แจ้งให้สำนักงานจังหวัดตรวจสอบในระบบ New GFMS Thai อีกครั้ง

ลำดับที่ 5 ผู้ว่าราชการจังหวัดอนุมัติให้โอนสินทรัพย์พร้อมทั้งลงนามในแบบฟอร์มที่กรมบัญชีกลางกำหนด

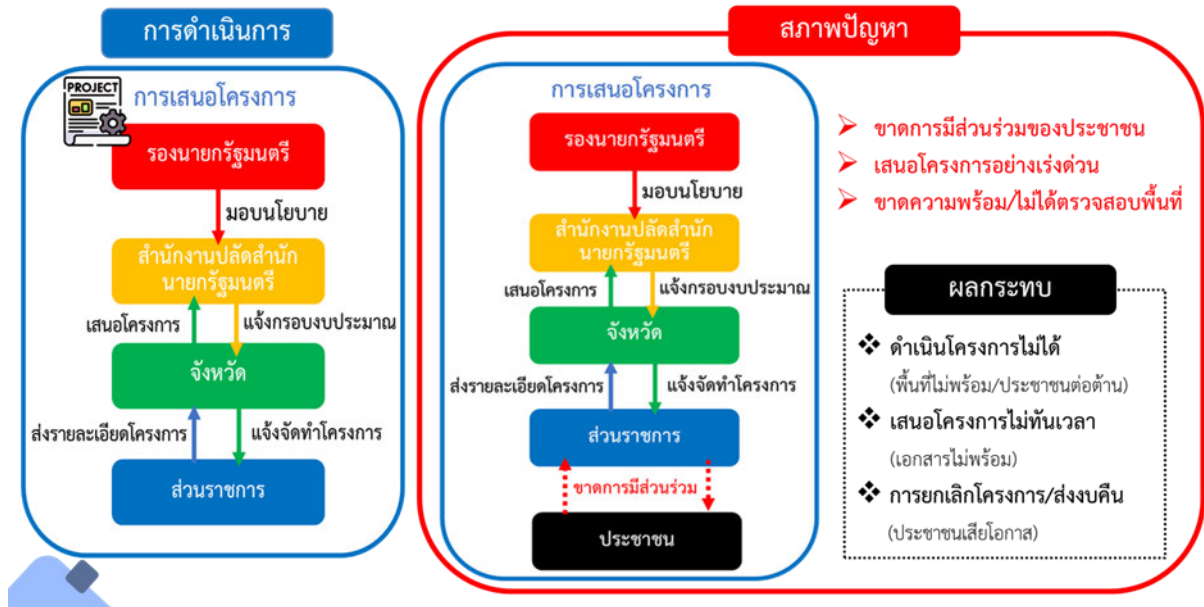
ลำดับที่ 6 สำนักงานจังหวัดบันทึกบัญชีตัดจำหน่ายสินทรัพย์โดยการโอนในระบบ New GFMS Thai ตามแนวทางการบันทึกบัญชีการโอนสินทรัพย์ของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด พร้อมทั้งแจ้งหน่วยงานผู้รับโอนดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

2.1.5 สภาพปัญหาในการดำเนินการ

2.1.5.1 กระบวนการสำรวจความต้องการและการเสนอโครงการของจังหวัด : ในการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นในอำนาจของรองนายกรัฐมนตรี จังหวัดจะแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนงาน/โครงการพร้อมทั้งรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ การเสนอโครงการจะมีห้วงเวลาจำกัด ส่งผลให้การจัดทำและเสนอโครงการของหน่วยงานในบางโครงการไม่มีความพร้อมและขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านกระบวนการประชาคมเพื่อให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งไม่ได้เป็นโครงการที่ได้มาจากการจัดทำและประสานแผนในระดับพื้นที่ (One Plan) ผ่านกลไกการจัดทำ

แผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน แผนพัฒนาตำบล และแผนพัฒนาอำเภอ ภายใต้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล พ.ศ. 2562 ส่งผลให้โครงการจำนวนมากที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่สามารถดำเนินการได้

การดำเนินการและสภาพปัญหา : การสำรวจความต้องการและการเสนอโครงการของจังหวัด

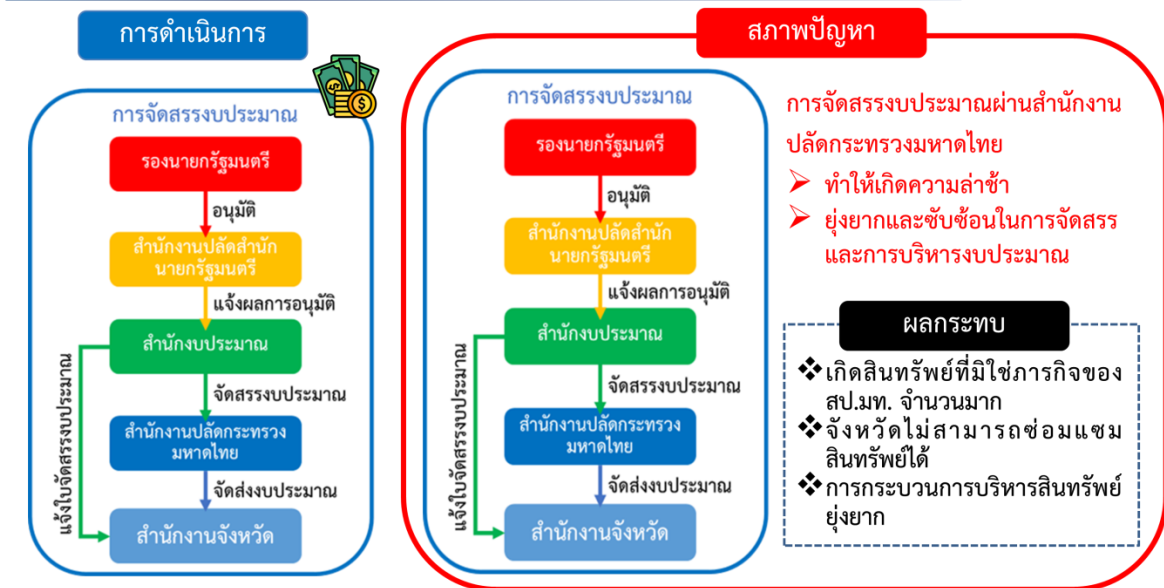

แผนภาพที่ 5 การดำเนินการและสภาพปัญหา : การสำรวจความต้องการและการเสนอโครงการของจังหวัด

เพราะพื้นที่ดำเนินการไม่พร้อมหรือมีการต่อต้านจากประชาชนที่ไม่เห็นด้วยกับโครงการ ส่งผลให้เมื่อจังหวัดได้รับการจัดสรรงบประมาณต้องดำเนินการยกเลิกและโอนคืนงบประมาณซึ่งทำให้ประชาชนเสียโอกาสในการได้รับโครงการที่จะช่วยการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในพื้นที่

2.1.5.2 กระบวนการจัดสรรงบประมาณ : เมื่อจังหวัดได้รับอนุมัติให้จัดสรรงบประมาณจากรองนายกรัฐมนตรีแล้ว สำนักงานประมาณจะโอนงบประมาณให้สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยเพื่อให้สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยโอนงบประมาณต่อให้จังหวัดผ่านบัญชีสำนักงานจังหวัด (1502) ตามที่ได้รับอนุมัติงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการต่อไป จากการปฏิบัติดังกล่าว ทำให้เกิดสภาพปัญหาซึ่งอาจส่งผลให้การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนเร่งด่วนของประชาชนได้รับการแก้ไขปัญหาที่ช้าลงจากกระบวนการโอนจัดสรรงบประมาณ ดังนี้

การดำเนินการและสภาพปัญหา : การจัดสรรงบประมาณให้จังหวัด

แผนภาพที่ 6 การดำเนินการและสภาพปัญหา : การจัดสรรงบประมาณให้จังหวัด

(1) เกิดการปฏิบัติงานที่ล่าช้า ยุ่งยาก และซับซ้อน เนื่องจากการเพิ่มระยะเวลาการโอนจัดสรรงบประมาณให้จังหวัด ซึ่งในบางจังหวัดได้รับจัดสรรงบประมาณต่อครั้งมากกว่าสิบโครงการ

(2) ประสบปัญหาในช่วงสิ้นปีงบประมาณ ที่สำนักงานประมาณโอนจัดสรรงบกลางรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นในอำนาจของรองนายกรัฐมนตรี ในวันทำการสุดท้ายของปี ทำให้สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยที่ต้องปฏิบัติงานตามภารกิจ ได้แก่ การกั้นเงินงบประมาณเหลือมือปี การโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณ และการโอนเงินเหลือจ่าย จะต้องดำเนินการโอนงบประมาณให้กับจังหวัดซึ่งมีปริมาณมาก และเมื่อโอนจัดสรรไม่ทันในเวลาทำการสุดท้ายของปี สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยจะต้องดำเนินการอุทธรณ์งบประมาณที่พับตกไป โดยที่ข้อเท็จจริงแล้วนั้น สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยได้รับการโอนจัดสรรงบประมาณงบกลางเข้าสู่ระบบ (1502) ในวันทำการสุดท้ายของปี และยังไม่ได้รับหนังสือแจ้งการจัดสรรงบประมาณรายการตามโครงการดังกล่าวจากสำนักงานประมาณ

(3) เกิดปัญหาในการกั้นเงินงบประมาณเหลือมือปี เนื่องจากวิธีปฏิบัติในการกั้นเงินงบประมาณเหลือมือปี หน่วยรับงบประมาณกับหน่วยเบิกจ่ายจะต้องสัมพันธ์กัน โดยสำนักงานประมาณแจ้งว่าเพื่อให้รับทราบ ว่า งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นในอำนาจของรองนายกรัฐมนตรี เป็นงบประมาณสำหรับจังหวัด ดังนั้น เมื่อสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยได้รับการโอนจัดสรรงบประมาณในระบบ New GFMS Thai ของส่วนกลางแล้ว หากจะแก้ปัญหาจากการได้รับจัดสรรงบประมาณในวันทำการสุดท้ายของปี โดยการกั้นเงินไว้เบิกเหลือมือปีจะไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากวิธีการโอนจัดสรรงบประมาณงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นในอำนาจของรองนายกรัฐมนตรี ของสำนักงานประมาณ

จะโอนจัดสรรงบประมาณผ่านสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย เมื่อถึงเวลาที่ต้องดำเนินการตามระเบียบด้านการกันเงิน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยจึงต้องโอนงบประมาณให้กับจังหวัดก่อน แล้วจังหวัดจึงจะแจ้งขอเงินงบประมาณเหลือมปีกลับมาที่สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยอีกครั้ง จะเห็นได้ว่ากระบวนการทำงานจะเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดความล่าช้าและเพิ่มขึ้นตอนการทำงานอย่างมากในการปฏิบัติงานที่ผ่านมา

2.1.5.3 กระบวนการบริหารสินทรัพย์

เนื่องจากการจัดสรรงบประมาณ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นในอำนาจของรองนายกรัฐมนตรี เป็นการจัดสรรงบประมาณผ่านสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ทำให้สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยจะต้องเป็นผู้บริหารสินทรัพย์ ส่งผลให้เกิดสภาพปัญหา ดังนี้

(1) การรับรู้สินทรัพย์ในระบบ New GFMS Thai เมื่อได้รับสินทรัพย์แล้วจะถูกบันทึกเป็นทรัพย์สินของหน่วยเบิกจ่ายงบประมาณ กล่าวคือ สำนักงานจังหวัดภายใต้สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย (1502) ทำให้เกิดสินทรัพย์ที่มีใช้ภารกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ในระบบ New GFMS Thai จำนวนมาก ซึ่งข้อเท็จจริงแล้ว งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นที่อยู่ในอำนาจรองนายกรัฐมนตรี เป็นการขอรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนเร่งด่วนของประชาชนในพื้นที่โดยจังหวัด ดังนั้น สินทรัพย์ที่เกิดขึ้นจะต้องเป็นสินทรัพย์ของจังหวัดหรือส่วนราชการ/หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการที่ประสงค์รับโอนสินทรัพย์จากจังหวัด

(2) ค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ที่เกิดจาก งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นที่อยู่ในอำนาจรองนายกรัฐมนตรี ที่ปรากฏในงบการเงินของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ซึ่งถือเป็นต้นทุนการผลิตของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ทำให้ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นสูงกว่าความเป็นจริง

(3) เกิดความยุ่งยากในการโอนสินทรัพย์ระหว่างกรม เนื่องจากสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยไม่ได้เป็นหน่วยดำเนินโครงการทำให้ไม่มีเอกสารที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ประกอบกับกระบวนการในการโอนสินทรัพย์มีหลายขั้นตอนและต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ

(4) หากสินทรัพย์ที่ได้มาจาก งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นที่อยู่ในอำนาจรองนายกรัฐมนตรี เกิดความเสียหายและไม่สามารถใช้งานได้ตามปกติ จังหวัดหรือส่วนราชการหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการจะไม่สามารถซ่อมแซมสินทรัพย์ดังกล่าวได้ เนื่องจากจังหวัดหรือส่วนราชการ/หน่วยงานถือว่าไม่ใช่เจ้าของสินทรัพย์ทำให้ไม่สามารถเบิกค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมหรือค่าใช้จ่ายที่เกิดจากสินทรัพย์นั้นได้ อาจส่งผลให้สินทรัพย์นั้นถูกทิ้งร้าง

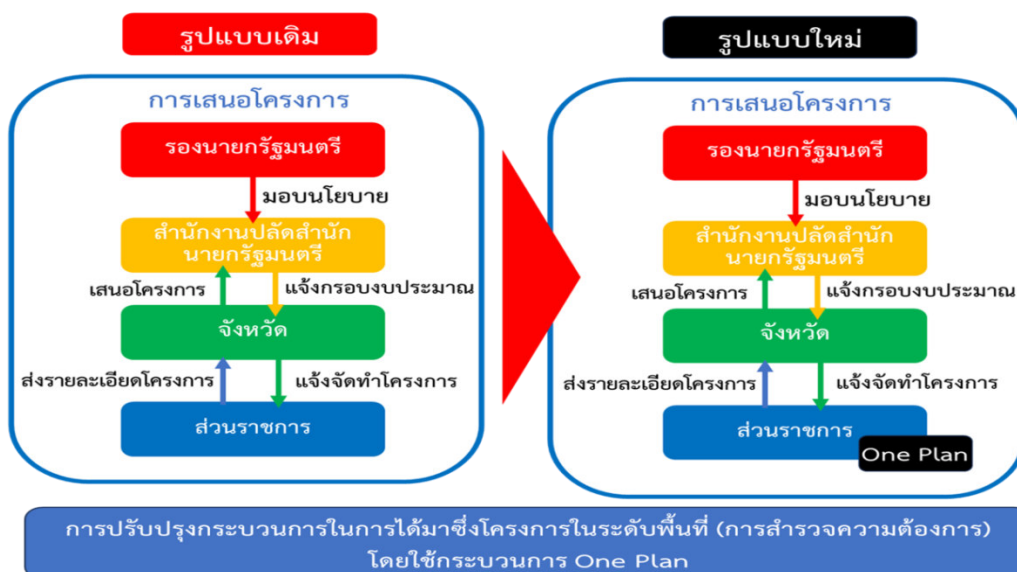
2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย

เพื่อให้การดำเนินการของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยและจังหวัดในการเสนอโครงการ การจัดสรรงบประมาณ และการบริหารสินทรัพย์จากงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ลดขั้นตอน และตอบสนองเจตนารมณ์ของงบประมาณในการแก้ไขปัญหาเดือดร้อนเร่งด่วนของประชาชนได้อย่างแท้จริง มีความจำเป็นต้องปรับปรุงแนวทางปฏิบัติใน 2 กระบวนการ ได้แก่ กระบวนการที่ 1 : การสำรวจความต้องการและเสนอโครงการของจังหวัดที่นำหลักการ One Plan มาปรับใช้ และกระบวนการที่ 2 : การจัดสรรงบประมาณให้จังหวัดที่มุ่งปรับปรุงแนวทางการโอนจัดสรรงบประมาณ ดังนั้น เพื่อให้สามารถปรับปรุงกระบวนการข้างต้นได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดสรรงบประมาณ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นให้แก่จังหวัด จำนวน 2 แนวทาง ได้แก่ 1) ข้อเสนอในการปรับปรุงระเบียบ/นโยบาย/หลักเกณฑ์ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และ 2) ข้อเสนอในการพัฒนาองค์ความรู้ของบุคลากรของกระทรวงมหาดไทย รายละเอียด ดังนี้

2.2.1 วิธีการปรับปรุงแนวทางปฏิบัติ : การเพิ่มประสิทธิภาพของจังหวัดและสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยในการขอรับการจัดสรรงบประมาณจาก งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับปรุง 2 กระบวนการ ได้แก่ 1) กระบวนการเสนอโครงการของจังหวัด และ 2) กระบวนการจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลาง เพื่อเป็นการลดขั้นตอนและความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน ดังนี้

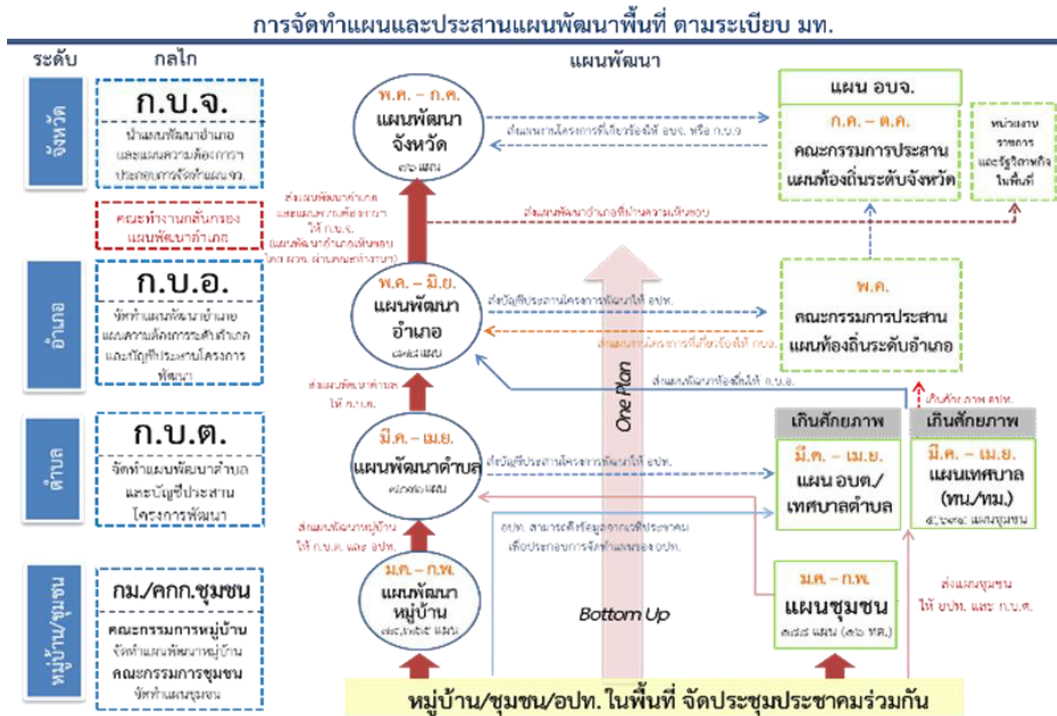
กระบวนการที่ 1 : การปรับปรุงกระบวนการในการสำรวจความต้องการและเสนอโครงการของจังหวัดโดยใช้หลักการ One Plan

1) **แนวทางปรับปรุง :** ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล พ.ศ. 2562 มุ่งเป้าในการแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ผ่านกระบวนการประชาคมแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนหรือการจัดเวทีระดมความคิดเห็นของประชาชน ซึ่งอาศัยกลไกการจัดทำแผนและประสานแผนในแต่ละระดับ (แผนพัฒนาหมู่บ้าน/แผนชุมชน แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาอำเภอ และแผนพัฒนาจังหวัด)

แผนภาพที่ 7 การปรับปรุงกระบวนการ

โดยจุดเชื่อมต่อที่สำคัญของความสำเร็จในการจัดทำและประสานแผนพัฒนาพื้นที่ (One Plan) คือปัญหาและความต้องการในระดับพื้นที่ที่ถูกวิเคราะห์และกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาผ่านรูปแบบแผนงาน/โครงการที่กำหนดและได้จัดลำดับความสำคัญไว้ในแผนความต้องการระดับอำเภอ เพื่อประสานส่งต่อไปให้ระดับจังหวัด นำไปเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัด หรือแผนของส่วนราชการ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ได้รับการจัดสรรงบประมาณและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

แผนภาพที่ 8 การจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาพื้นที่

แผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน : แผนหมู่บ้าน/ชุมชน ดำเนินการในช่วงระหว่างเดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ ถือเป็นแผนในระดับล่างสุดที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน และมีความสำคัญในการรวบรวมความต้องการของประชาชนเพื่อนำเข้าสู่กระบวนการวางแผน โดย ก.ม./ค.ก.ชุมชน มีหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน โดย อบต. จะให้การสนับสนุนในการจัดประชาคม และมีพัฒนากรอำเภอเป็นผู้สนับสนุนองค์ความรู้ให้แก่ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนจากการประชาคม ความต้องการของประชาชนจากการประชาคมจะถูกนำไปจัดทำแผนหมู่บ้าน/ชุมชน โดยความต้องการ/ปัญหาที่เกินศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน ให้เสนอขึ้นไปยังระดับตำบล และ อบต. เพื่อขอการสนับสนุนต่อไป

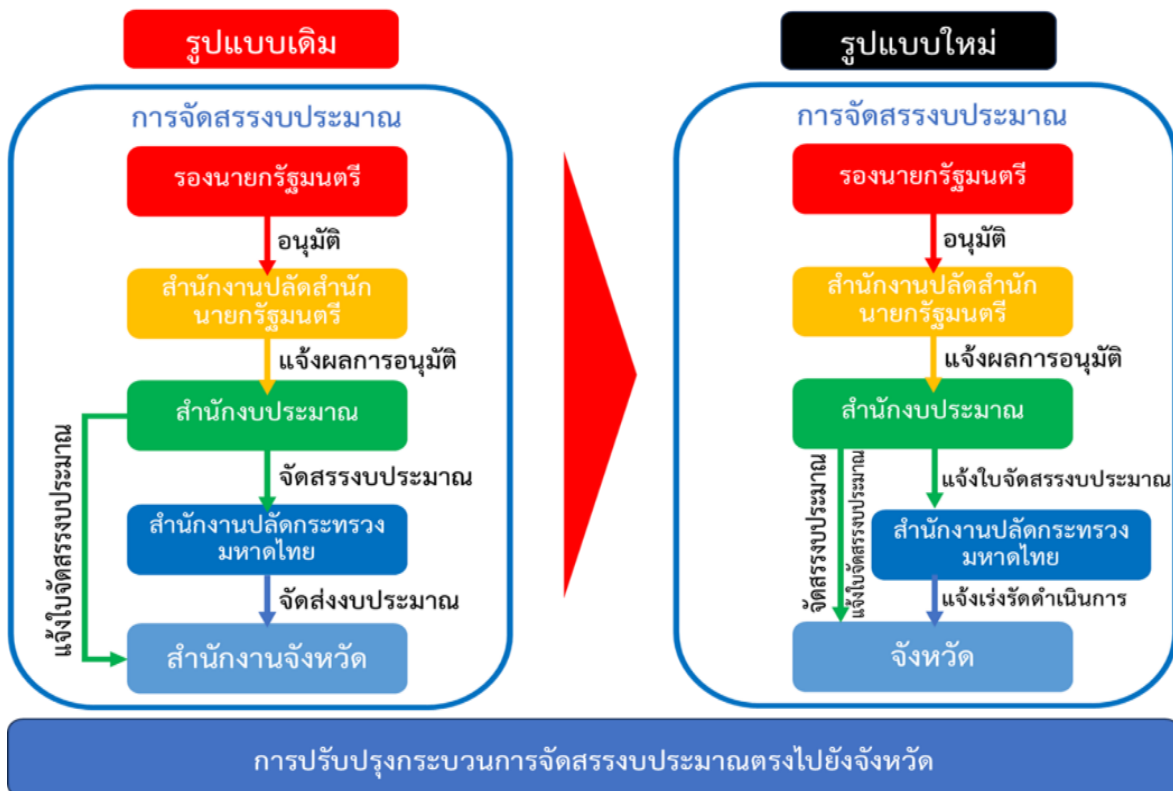
แผนพัฒนาตำบล : ดำเนินการโดยกลไก ก.บ.ต. ในช่วงระหว่างเดือนมีนาคม – เมษายน เพื่อรวบรวมรายการแผนงานหรือโครงการหรือกิจกรรมที่จำเป็นต้องทำเพื่อการพัฒนาแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ระดับตำบลที่มาจากแผนพัฒนาหมู่บ้าน แผนชุมชน แผนพัฒนาท้องถิ่น และแผนของส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นที่ดำเนินการในพื้นที่

แผนพัฒนาอำเภอ และแผนความต้องการระดับอำเภอ : ขับเคลื่อนโดยกลไก ก.บ.อ. ในช่วงระหว่างเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน ซึ่งจะนำกรอบทิศทางพัฒนาจังหวัด และเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด 20 ปี มาเป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาอำเภอ ในส่วนของแผนความต้องการระดับอำเภอ

จะเป็นแผนที่รวบรวมรายการโครงการและแผนงานต่าง ๆ ของอำเภอเพื่อสะท้อนถึงปัญหาและความต้องการของประชาชน และจัดส่งให้ระดับจังหวัดพิจารณาประกอบการจัดทำแผนของจังหวัด ส่วนราชการ หรือหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ทั้งนี้ อำเภอถือเป็นจุดเชื่อมต่อที่สำคัญของการส่งต่อปัญหาและความต้องการในระดับพื้นที่ โดยจะต้องมีการกลั่นกรองแผนพัฒนาอำเภอ และแผนงาน/โครงการตามแผนความต้องการระดับอำเภอ ผ่านคณะทำงานกลั่นกรองแผนพัฒนาอำเภอ ซึ่งมีรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่รับผิดชอบเรื่องแผนพัฒนาจังหวัดเป็นประธาน ก่อนนำเข้า ก.บ.จ. เพื่อทราบ

กระบวนการที่ 2 : การปรับปรุงกระบวนการจัดสรรงบประมาณให้จังหวัด

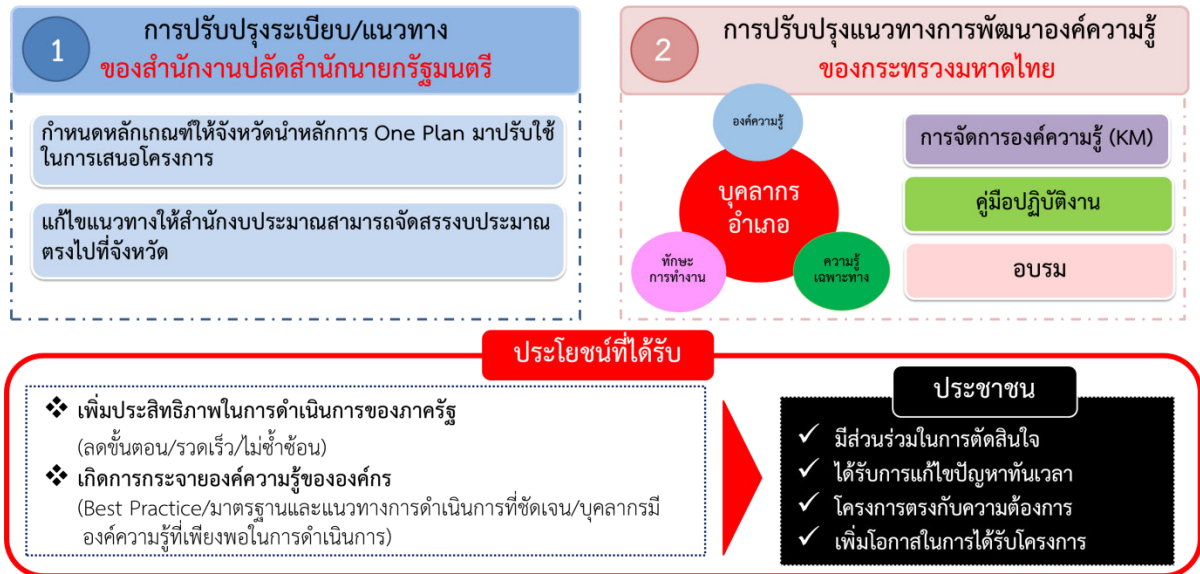
1) **แนวทางการปรับปรุง :** ปรับปรุงแนวทางการโอนจัดสรรงบประมาณ (เส้นทางการโอนจัดสรรเงินงบประมาณ) งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นฯ โดยให้สำนักงานงบประมาณโอนจัดสรรตรงไปที่จังหวัดผ่านบัญชีกรมจังหวัดแทนการจัดสรรผ่านสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยผ่านบัญชีสำนักงานจังหวัดเนื่องจากจังหวัดเป็นผู้เสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณ และจังหวัดมีสถานะเป็นส่วนราชการตามกฎหมายงบประมาณซึ่งสามารถขอรับการจัดสรรงบประมาณและเป็นหน่วยเบิกจ่ายได้โดยตรง ทั้งนี้ ในส่วนของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยจะทำหน้าที่ในการประสาน เปรียบเทียบและสนับสนุนการดำเนินการในเรื่องต่างๆ ให้กับจังหวัดและสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

แผนภาพที่ 9 การปรับปรุงกระบวนการจัดสรรงบประมาณตรงไปยังจังหวัด

2.2.2 ข้อเสนอเชิงนโยบาย

เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการปรับปรุงกระบวนการในการสำรวจความต้องการและเสนอโครงการของจังหวัดโดยใช้หลักการ One Plan และการปรับปรุงกระบวนการจัดสรรงบประมาณให้จังหวัดไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดสรรงบประมาณ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นให้แก่จังหวัด มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการแก้ไขปรับปรุงระเบียบและนโยบายและแนวทางปฏิบัติของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีและการปรับปรุงการจัดการองค์ความรู้ของกระทรวงมหาดไทยทั้งระบบ รายละเอียด ดังนี้

แผนภาพที่ 10 ข้อเสนอเชิงนโยบาย

1) ข้อเสนอในการปรับปรุงระเบียบ/นโยบาย/หลักเกณฑ์ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

(1) **แนวทางการปรับปรุง:** คณะกรรมการกำกับและติดตามการปฏิบัติราชการในภูมิภาค มีอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการสนับสนุนงบประมาณตามนัยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการกำกับและติดตามการปฏิบัติราชการในภูมิภาค พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และต้องสอดคล้องตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยกำหนดลักษณะโครงการที่จังหวัดสามารถขอรับการจัดสรรงบประมาณไว้ ดังนี้

(1) ต้องเป็นโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วนหรือจำเป็นหากไม่ดำเนินการแล้วจะเกิดความเสียหายและมีผลกระทบต่อประโยชน์สุขของประชาชนในพื้นที่

(2) เป็นโครงการที่มีความพร้อมครบถ้วนสามารถดำเนินการได้ทันที

(3) ไม่ซ้ำซ้อนกับการดำเนินงานที่ได้รับการสนับสนุนจากงบประมาณปกติ หรือ งบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัดตามแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด รวมทั้งฉุกเฉินเร่งด่วนของจังหวัด

(4) เป็นโครงการที่ไม่ผูกพันงบประมาณปีต่อไป

นอกจากนั้น แนวทาง/หลักเกณฑ์ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนดแนวทางการจัดสรรงบประมาณไว้ดังนี้ “สำนักงบประมาณวิเคราะห์ความเหมาะสมของวงเงินแผนงานหรือโครงการและอนุมัติจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นให้แก่หน่วยงานของรัฐ

เพื่อให้จังหวัดหรือส่วนราชการที่รับผิดชอบเบิกจ่ายงบประมาณสำหรับดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการ (กรณีอนุมัติให้จังหวัดจะจัดสรรงบประมาณผ่านสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย)”

ดังนั้นเพื่อให้การเสนอโครงการของจังหวัดมีประสิทธิภาพและสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนควรมีการปรับปรุง**หลักเกณฑ์ของสำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี**ในการเสนอโครงการและการจัดสรรงบประมาณของจังหวัด โดยให้นำกรอบหลักการ One Plan ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล พ.ศ. 2562 มาบรรจุเป็นเงื่อนไขเพิ่มเติมในการเสนอโครงการ

(5) เป็นโครงการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการผ่านการจัดทำและประสานแผนในระดับพื้นที่ตามแนวทาง One Plan และการแก้ไขแนวทางให้สำนักงบประมาณสามารถจัดสรรตรงไปยังจังหวัดได้ เนื่องจากจังหวัดเป็นหน่วยรับงบประมาณตาม พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 ซึ่งสามารถรับงบประมาณได้โดยตรงไม่มีความจำเป็นต้องรับผ่านสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

(2) ประโยชน์ที่จะได้รับการปรับปรุง

➤ **สร้างการมีส่วนร่วมภาคประชาชน** : การดำเนินการตามแนวทาง One Plan ของกระทรวงมหาดไทยจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการ เพื่อให้ภาคราชการนำไปใช้จัดทำเป็นโครงการในการเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณ

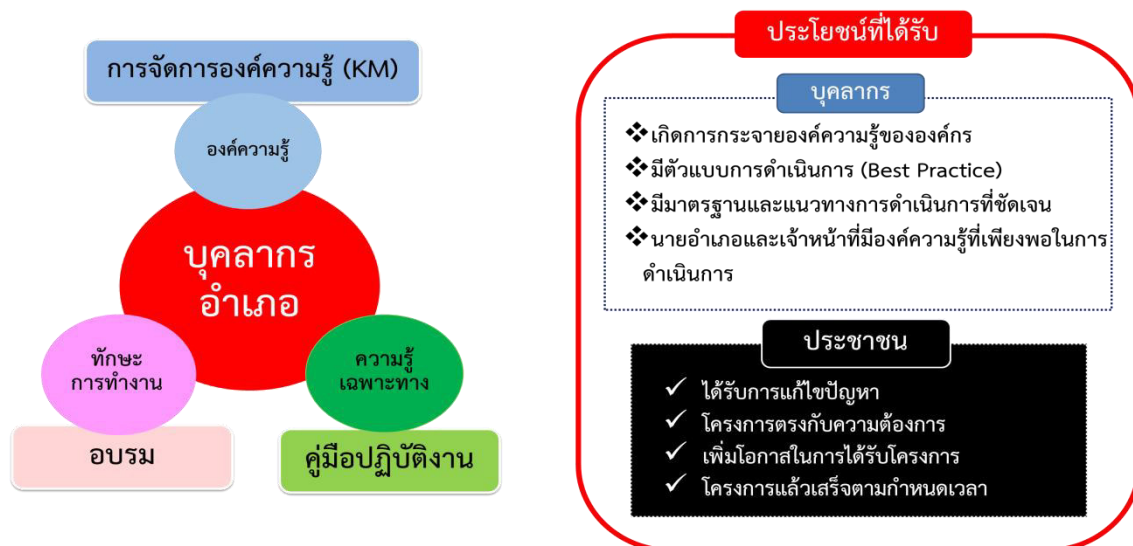
➤ **แก้ไขปัญหาได้ตรงความต้องการของพื้นที่** : โครงการของส่วนราชการและอำเภอที่ได้จากกระบวนการ One Plan จะเป็นโครงการที่ตรงตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่เพราะเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในชั้นเสนอความต้องการซึ่งเมื่อได้รับการจัดสรรงบประมาณจะช่วยให้ส่วนราชการสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ลดปัญหาการยกเลิกโครงการอันเกิดจากข้อร้องเรียนและการต่อต้านของประชาชนในพื้นที่

➤ **สร้างความพร้อมให้กับจังหวัด** : เนื่องจากกระบวนการ One Plan เป็นการดำเนินการล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้อำเภอและส่วนราชการ/หน่วยงานสามารถเตรียมความพร้อมของเอกสารแบบบูรณาการ ความพร้อมของพื้นที่ ตลอดจนมีบัญชีโครงการ (Project Bank) ที่พร้อมในการเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณในแต่ละปีงบประมาณ

➤ **ลดขั้นตอน** : การปรับปรุงกระบวนการในการจัดสรรงบประมาณโดยตรงให้จังหวัดแทนการจัดสรรผ่านสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยสามารถลดขั้นตอน ความซับซ้อนและระยะเวลาในการโอนจัดสรรงบประมาณได้อย่างมีนัยยะสำคัญซึ่งจะส่งผลให้จังหวัดสามารถเริ่มดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการแก้ไขปัญหาเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้รับการแก้ไขอย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

➤ **เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสินทรัพย์** : กระบวนการในการจัดสรรงบประมาณโดยตรงให้จังหวัดแทนการจัดสรรผ่านสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ทำให้จังหวัดสามารถรับรู้สินทรัพย์ในระบบ GFMS ได้โดยตรง และไม่ต้องขอความเห็นชอบปลัดกระทรวงมหาดไทยในการบริหารจัดการเกี่ยวกับสินทรัพย์ที่เกิดขึ้นจากการจัดซื้อจัดจ้างซึ่งจะส่งเสริมให้การบริหารสินทรัพย์จากงบประมาณรายการดังกล่าวได้สะดวก คล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนจะเป็นการแก้ไขปัญหากรณีที่สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยมีสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ภารกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยอันเนื่องจากการจัดสรรงบประมาณผ่านระบบ GFMS ของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

2) ข้อเสนอในการพัฒนาองค์ความรู้ของบุคลากรของกระทรวงมหาดไทย : การปรับปรุงแนวทางการพัฒนาองค์ความรู้ของบุคลากรถือเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานเพราะบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาของพื้นที่ได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยต้องมีการวางแผนทางในการพัฒนาองค์ความรู้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ดังนี้

แผนภาพที่ 11 แนวทางการพัฒนาองค์ความรู้

(1) **แนวทางการปรับปรุง** : การแจ้งข้อมูลและแนวทางปฏิบัติในการเสนอโครงการและการจัดสรรงบประมาณ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นฯ ในปัจจุบันดำเนินการในรูปแบบการจัดประชุมชี้แจงเป็นหลักซึ่งยังขาดในส่วนการบริหารองค์ความรู้ที่เป็นระบบในการให้ความรู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับมีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรภาครัฐตลอดเวลา การจัดการองค์ความรู้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยจึงมีความจำเป็นต้องสร้างระบบการบริหารองค์ความรู้ในมิติต่างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน เช่น การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน การถ่ายทอดองค์ความรู้จากจังหวัดที่ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Best Practice) และต้องมีการจัดอบรมให้กับนายอำเภอและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการดำเนินการทั้งระบบ

(2) ประโยชน์ที่ได้รับจากการปรับปรุง

➤ **เกิดการกระจายองค์ความรู้ขององค์กร** : การบริหารองค์ความรู้ที่เป็นระบบจะส่งผลให้เกิดการถ่ายทอดและกระจายองค์ความรู้จากจังหวัดต้นแบบในการดำเนินการที่ดี (Best Practice) ไปยังจังหวัดอื่นๆ ซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้ และนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเองได้

➤ **มีมาตรฐานและแนวทางการดำเนินการที่ชัดเจน** : การบริหารองค์ความรู้ที่เป็นระบบจะสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) และมาตรฐานขององค์ความรู้ให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะนายอำเภอและเจ้าหน้าที่ซึ่งต้องม้องค์ความรู้และความชำนาญที่เพียงพอในการดำเนินการซึ่งจะเป็นการสร้างความพร้อมและเพิ่มโอกาสในการได้รับการจัดสรรงบประมาณส่งผลให้สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงตามความต้องการของประชาชน ตลอดจนสามารถบริหารโครงการให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ

การขับเคลื่อนข้อเสนอเรื่อง “การพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดสรรงบประมาณ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นให้แก่จังหวัด” ต้องอาศัยภาวะผู้นำและสมรรถนะหลายมิติในการขับเคลื่อนข้อเสนอ ดังนี้

2.3.1 องค์ความรู้และสมรรถนะที่จำเป็น : เพื่อขับเคลื่อนข้อเสนอ ผู้ช่วยปลัดกระทรวงมหาดไทย จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องที่ครอบคลุมทุกมิติเกี่ยวกับการจัดทำโครงการ และการจัดทำงบประมาณของจังหวัด ได้แก่ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2565 พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผน และประสานแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล พ.ศ. 2562 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการกำกับ และติดตามการปฏิบัติราชการในภูมิภาค พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ รายจ่าย งบกลางรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น พ.ศ. 2562 เป็นต้น เพื่อนำความรู้มาใช้ในการ กิจของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ในการพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดสรรงบประมาณ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นให้แก่จังหวัด เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนเร่งด่วน ของประชาชนในพื้นที่ 76 จังหวัด

2.3.2 การส่งเสริมการทำงานแบบทีมและส่งเสริมการบูรณาการ : ในการดำเนินงานมุ่งเน้น การทำงานเป็นทีม และการบูรณาการเพื่อให้เกิดความร่วมมือ และเกิดประสิทธิภาพของงาน สร้างการรับรู้ และความเข้าใจที่ตรงกันในทุกภาคส่วน ทุกระดับ ทั้งการประชุม การให้คำปรึกษา ดูแลการปฏิบัติงานของ ทีมงานที่มีลักษณะงานที่มีความแตกต่าง เลือกใช้บุคลากรให้เหมาะสมกับงาน และเคารพในความแตกต่าง ทางด้านศาสนา ด้านเพศสภาพ เพื่อไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำ และมีความสุขในการทำงานเป็นทีม และส่งเสริม การบูรณาการระหว่างหน่วยงาน กลุ่มงาน เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพ ลดขั้นตอน สร้างความรวดเร็ว และเกิด ผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.3 การผลักดันให้เกิดนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง : สร้างการมีส่วนร่วมและสนับสนุนให้ บุคลากรสามารถปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสถานะการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว โดยมีการมอบหมายงาน และมีระบบ พี่เลี้ยงในการดูแลให้คำปรึกษา โดยมีผู้อำนวยการกลุ่มงานในกำกับดูแลและถ่ายทอดการทำงานทั้งงาน ในหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมาย พร้อมแนะนำมุมมองในการทำงานที่มีการเตรียมความพร้อมในการรับการ เปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับมอบหมาย หรือตามนโยบายของกระทรวงและนโยบายรัฐบาล ที่มีการเปลี่ยนแปลงไป ตามสภาวะการณ์โลกในปัจจุบัน การปรับทัศนคติทีมงานในด้านบวกให้พร้อมปรับบทบาทการทำงานและพร้อม รับแนวทางการทำงานที่จะมีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว

2.3.4 ทักษะการสื่อสารโน้มน้าว : เป็นการแสดงออกถึงภาวะผู้นำอย่างหนึ่ง ซึ่งทักษะ การสื่อสารเป็นสิ่งจำเป็นในการขับเคลื่อนงาน ทั้งก่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน สร้างแรงกระตุ้นในการทำงาน ทำให้การทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และทำให้งานสำเร็จลุล่วงไปได้ โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องหรือการ ใช้การเปรียบเทียบในการสื่อสาร เพื่อกระตุ้นให้ผู้รับสารสนใจและมีส่วนร่วม ฝึกฝนทักษะการโน้มน้าว โดยสังเกตพฤติกรรมของผู้ใต้บังคับบัญชา พร้อมเล่าประสบการณ์ทำงานทั้งที่สำเร็จ และมีข้อบกพร่อง เพื่อให้ เกิดการป้องกัน แก้ไข พร้อมระมัดระวังข้อผิดพลาด และประเมินความสำเร็จจากข้อสั่งการ ประเมินผลสำเร็จ การใช้เทคนิคถ่ายทอดเรื่องราวประสบการณ์ทำงานพร้อมนำไปใช้เป็นแนวทางการทำงานต่อไป

2.3.5 ทักษะดิจิทัล : ผู้นำมีความสามารถในด้านดิจิทัลเพื่อมาปรับใช้ในการทำงาน ซึ่งมีการปรับกระบวนการทำงานโดยนำเครื่องมือด้านดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ง่ายต่อการสืบค้นข้อมูล เช่น ระบบ Google sheet ใช้ในการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณหมวดงบลงทุนของหน่วยงานในสังกัดภูมิภาคทั่วประเทศ จัดทำโปรแกรมในการติดตามที่รวมไว้ในที่เดียวร่วมกับหน่วยงานอื่น เพื่อลดขั้นตอนในการทำงานด้านเอกสารของหน่วยงานในสังกัดภูมิภาค ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากต่อระบบราชการ มีความประหยัด คุ่มค่า และมีความสะดวกรวดเร็ว

3. แผนพัฒนาตนเอง

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

บรรณานุกรม

- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2553. (2553,22 กุมภาพันธ์).
ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 127 ตอนที่ 22 ก. หน้า 1.
- กรมบัญชีกลาง (2566). คู่มือการปฏิบัติงานระบบบัญชีสินทรัพย์ถาวรผ่านระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐ
แบบอิเล็กทรอนิกส์ใหม่ (New GFMS Thai).
- พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560. (2560,31 กรกฎาคม). ราชกิจจานุเบกษา.
เล่มที่ 134 ตอนที่ 79 ก. หน้า 1.
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล
พ.ศ. 2562. (2562,11 มิถุนายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 136 ตอนพิเศษ 149 ง. หน้า 1.
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการกำกับและติดตามการปฏิบัติราชการในภูมิภาค พ.ศ. 2547 (2547,
17 ธันวาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 121 ตอนพิเศษ 137 ง. หน้า 9
- สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย (2567). แผนปฏิบัติราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
(พ.ศ. 2566 - 2570).
- สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2562). แนวทาง
ปฏิบัติรองรับการดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนและประสาน
แผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล พ.ศ. 2562.
- สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2562). ความรู้
พื้นฐานสำหรับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด.

ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล

นายพุทธพงษ์ สุริยะสิงห์

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี รัฐศาสตรบัณฑิต
ปริญญาโท รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ประสบการณ์การรับราชการ

เมษายน 2563 นายอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
พฤษภาคม 2564 นายอำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี
กุมภาพันธ์ 2565 นายอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
พฤศจิกายน 2565 เลขานุการกรมการปกครอง
พฤศจิกายน 2566 ผู้อำนวยการกองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

ประสบการณ์อบรม

หลักสูตรปลัดอำเภอ รุ่น 163
หลักสูตรนายอำเภอ รุ่น 73

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน

ผู้อำนวยการกองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
ที่อยู่ กองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย แขวงวัดราชบพิธ
เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200